

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

doorkiesnummer
(070) 373 8226

uw kenmerk

bijlage(n)

betreft
Aanpassing Mededingingswet
ter invoering van gedragsregels
voor de overheid

ons kenmerk
ECGF/U201001524

datum
14 juli 2010

Geachte leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal,

Bij uw kamer is het wetsvoorstel *Aanpassing Mededingingswet ter invoering van gedragsregels voor de overheid* ingediend. Dit voorstel dat beter bekend is als de wet Markt en Overheid, spruit voort uit het traject marktwerking, deregulering en wetgevingskwaliteit uit de jaren negentig van de vorige eeuw. Op zich onderschrijven wij de doelstelling van het wetsvoorstel om te voorkomen dat overheden eigen commerciële (neven-) activiteiten subsidiëren met belastingmiddelen. Dergelijke oneerlijke concurrentie en oneigenlijke inzet van belastingmiddelen vinden ook wij ongewenst. Maar de beoogde wetgeving is in al deze jaren van voorbereiding ingehaald door Europese regels voor eerlijke concurrentieverhoudingen. In het bijzonder door de Europese staatssteunregels. Wij zien geen nut en noodzaak voor aanvullende nationale wetgeving op de Europese staatssteunregels. Daarnaast stuit het voorliggende wetsvoorstel bij ons op andere bezwaren die wij met deze brief onder uw aandacht willen brengen.

In de overwegingen van het Europese Hof van Justitie over de uitleg van de Europese staatssteunregels is de notie dat sprake moet zijn van een *ongunstige beïnvloeding van het handelsverkeer tussen lidstaten* dusdanig uitgekleeft, dat de in de memorie van antwoord genoemde omzetbedragen van € 2,5 miljard bij gemeenten, provincies en waterschappen en € 25 miljard omzet bij overheidsbedrijven vrijwel geheel onder de werkingssfeer van de Europese regels vallen als er sprake is van staatssteun. Slechts zeer kleine lokale activiteiten als de kopieermachine bij de publieksbalie vallen nog niet onder de Europese regels. De reikwijdte van de beoogde wetgeving is in onze ogen verwaarloosbaar en schept alleen maar verwarring over de afbakening tussen nationale regels en de Europese regels.

Naar onze mening ontstaat door de keuze voor opname van een gedragsregel in de Mededingingswet een strijdigheid met de autonome positie van gemeenten zoals neergelegd in de Grondwet. Wij herkennen in het vaststellen van prijzen door gemeentebesturen voor marktactiviteiten geen medebewindstaak. Ook niet als nationale wetgeving aan het vaststellen van deze prijzen regels stelt voor goed bestuur in de vorm van gedrageregels. Als geen sprake is van medebewind, druist de in het voorstel van wet toegekende bevoegdheid aan de NMa om een sanctie te treffen bij het niet naleven van de gedrageregels in tegen artikel 132 Grondwet. De tweede zin van het vijfde lid van artikel 132 Grondwet regelt de mogelijkheid voor het ingrijpen bij taakverwaarlozing van autonome taken. Dan kunnen alleen voorzieningen worden getroffen bij grovelijke taakverwaarlozing door gemeentebesturen. Er is voor het opleggen van een voorziening een specifieke wet nodig.

In het voorstel van wet wordt het begrip integrale kostprijs gehanteerd. Dit begrip is in veel gevallen onwerkbaar. In geval van bijvoorbeeld de verkoop van grond, de verhuur van ruimten, de verkoop van gebruikte bedrijfsmiddelen en de verkoop van ansichtkaarten, kopjes koffie en kopietjes vindt in het normale handelsverkeer de prijsbepaling op een andere wijze plaats. De Europese regelgeving schrijft in bepaalde gevallen expliciet andere methoden van prijsbepaling voor. Er ontstaat daardoor ook een frictie tussen wat Europa voorschrijft en wat nationale wetgeving voorschrijft. Door het vervangen van het begrip *integrale kostprijs* door het begrip *redelijke prijs*, waarbij dat laatste begrip wordt uitgelegd als hoe een ondernemer in het normale handelsverkeer zou hebben gehandeld, kan dit gebrek worden ondervangen.

De uitleg bij het wetsvoorstel dat een vergoeding over het eigen vermogen een onderdeel hoort te zijn van de integrale kostprijs heeft ons zeer bevreemd. Een vergoeding over het eigen vermogen heet bij ons weten winst. Ook in de onlangs gestarte consultatie door de Europese Commissie over de regels voor diensten van algemeen economisch belang en de verhouding tot onder andere de Europese staatssteunregels wordt de vergoeding over het eigen vermogen ondubbelzinnig aangemerkt als winst.

Hoewel wij geen nut en noodzaak zien in de beoogde wetgeving, hebben wij destijds aan de Tweede Kamer en de minister van Economische Zaken een kant en klaar voorstel gedaan om een gedragsregel voor prijsbepaling inzake marktactiviteiten in de gemeentewet op te nemen. Dat voorstel kent voornoemde haken en ogen niet. Het verankert zelfs de Europese gedragregel om als overheid in beginsel geen marktactiviteiten te bevoordelen in onze nationale wetgeving. Als voor marktwerking, deregulering en wetgevingskwaliteit wordt gekozen, lijkt ons die oplossing nog steeds de aangewezen weg.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr. R.J.J.M. Pans,
voorzitter directieraad